

Amsterdam University of Applied Sciences

Werkzame factoren in samenwerking jongerenwerk en voortgezet onderwijs die bijdragen aan een positief pedagogisch klimaat

factsheet

Sarti, Asia; Manders, Willeke; Metz, Judith; Rijnders, Jeremy

Publication date

2019

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Sarti, A., Manders, W., Metz, J., & Rijnders, J. (2019). *Werkzame factoren in samenwerking jongerenwerk en voortgezet onderwijs die bijdragen aan een positief pedagogisch klimaat: factsheet*. Hogeschool van Amsterdam.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please contact the library:

<https://www.amsterdamuas.com/library/contact/questions>, or send a letter to: University Library (Library of the University of Amsterdam and Amsterdam University of Applied Sciences), Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

LECTORAAT YOUTH SPOT

WERKZAME FACTOREN IN SAMENWERKING JONGERENWERK EN VOORTGEZET ONDERWIJS DIE BIJDAGEN AAN EEN POSITIEF PEDAGOGISCH KLIMAAT

FACTSHEET

ASIA SARTI
WILLEKE MANDERS
JUDITH METZ
JEREMY RIJNDERS

Bijdrage samenwerking jongerenwerk en voortgezet onderwijs aan preventie radicalisering en polarisatie via versterken positief pedagogisch klimaat

In het proces van opgroeien zoeken jongeren met vallen en opstaan hun eigen weg. Daarbij is de vorming van idealen een normaal en noodzakelijk onderdeel van de identiteitsontwikkeling in de adolescentie. Goede pedagogische begeleiding is essentieel om ervoor te zorgen dat deze zoektocht goed verloopt, en bijvoorbeeld te voorkomen dat radicaal gedachtengoed vrij baan krijgt. Steeds meer wordt onderkend dat een gezamenlijke preventieve aanpak van radicalisering en polarisatie de voorkeur verdient boven een geïsoleerde aanpak die zich richt op één kenmerk van de jongere of diens leefsituatie dan wel op repressie en het tegengaan van reeds bestaande (zware) problemen. Samenwerken tussen jongerenwerk en VO (voortgezet onderwijs) maakt een brede gezamenlijke preventieve aanpak mogelijk.

Samenwerking tussen jongerenwerk en VO kan ervoor zorgen dat er niet alleen aandacht is voor dat jongeren de benodigde kennis, vaardigheden en competenties verwerven om te kunnen participeren in de samenleving (kwalificatie), maar dat er ook aandacht is voor dat jongeren (leren) deel uit te maken van de samenleving en ingewijd worden in de waarden en normen van de samenleving (socialisatie) en dat jongeren een eigen identiteit en uniciteit ontwikkelen (persoonsvorming). Het kan bijdragen aan een positief pedagogisch klimaat waarin jongeren op een positieve wijze worden bevestigd in hun identiteit en waarin zij over lastige vraagstukken die hen bezighouden kunnen spreken en daarbij tegelijkertijd kunnen worden bevestigd én begrensd. Hierdoor worden jongeren begeleid in het vormen van hun eigen gedachtengoed en worden zij indien nodig tijdig bijgestuurd. Op deze wijze kan de samenwerking tussen jongerenwerk en VO door het versterken van het positief pedagogisch klimaat bijdragen aan de preventie van radicalisering en polarisatie.

Deze factsheet beschrijft de werkzame factoren waarvan is vastgesteld dat zij door het versterken van de samenwerking tussen jongerenwerk en VO via een positief pedagogisch klimaat bij kunnen dragen aan de preventie van radicalisering en polarisatie.

Colofon:

Deze factsheet is een eindproduct van verkennend onderzoek naar samenwerking Jongerenwerk en VO in de preventie van radicalisering en polarisatie via het versterken van een positief pedagogisch klimaat. Het onderzoek is uitgevoerd door lectoraat Youth Spot – Jongerenwerk in samenwerking met Werkplaats Utrecht. Werkplaats Utrecht wordt gevormd door JoU Utrecht (jongerenwerk), het Trajectum College en de gemeente Utrecht. Het onderzoek is gefinancierd door platform JEP (Platform Jeugd preventie Extremisme en Polarisatie) van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Lectoraat Youth Spot richt zich op de professionalisering van het jongerenwerk. Zij werkt bottom-up (onder meer op basis van de 'tacit knowledge' van jongerenwerkers) met een open blik naar stedelijke, landelijke en internationale ontwikkelingen in de werelden van jongeren, samenleving, wetenschap en beleid. Het lectoraat Youth Spot wordt gevormd door Combiwel, Streetcornerwork, Dock, Jongerenwerk Utrecht (JoU), Roc van Amsterdam, Dynamo, Swazoom, Youth for Christ, Xtra welzijn, Participe, ContourDeTwern (Rnewt), De Schoor Jeugd en Jongerenwerk Midden Holland, Bindkracht10, en de Hogeschool van Amsterdam.

WERKZAME FACTOR AFSTEMMING JONGERENWERK EN SCHOOL

EEN GOEDE AFSTEMMING TUSSEN JONGERENWERK EN SCHOOL MAAKT HET MOGELIJK OM SNEL EN MAKKELIJK SIGNALLEN, TRENDS EN INFORMATIE MET ELKAAR TE DELEN EN OP TE PAKKEN WAARDOOR IN EEN VROEGTIJDIG STADIUM JONGEREN BEGELEID KUNNEN WORDEN EN EEN NEGATIEVE ONTWIKKELING OF NEGATIEF KLIMAAT VOORKOMEN KAN WORDEN.

Team van goed op elkaar en op de leerlingen afgestemde jongerenwerkers

Op school zit een team jongerenwerkers die goed op elkaar en op de leerlingen is afgestemd. Het team is divers samengesteld qua sekse, culturele achtergrond, kwaliteiten en interesses. Alle jongerenwerkers zijn vakbekwaam in het contact maken met verschillende subgroepen jongeren in de school. Een team van goed op elkaar en op de leerlingen afgestemde jongerenwerkers komt snel en makkelijk met alle leerlingen in contact waardoor het snel signalen oppikt en deze bespreekbaar maakt met jongeren en de school.

Vast aanspreekpunt vanuit de school

De jongerenwerkers hebben een vast aanspreekpunt op school waarmee ze regelmatig sparren en overleggen. Het vast aanspreekpunt heeft affiniteit met het jongerenwerk, is goed bereikbaar voor zowel schoolpersoneel als het jongerenwerk, weet wat er speelt op school en heeft binnen de school het mandaat om beslissingen te nemen en door te voeren. Een vast aanspreekpunt vanuit school zorgt ervoor dat het jongerenwerk goed aangesloten is op de vragen en behoeften van de school, acties vanuit het jongerenwerk direct geïnitieerd kunnen worden, en dat informatie die vanuit het jongerenwerk gedeeld wordt bij de juiste personen op school terecht komt.

Betrokken coördinator vanuit het jongerenwerk

Vanuit de jongerenwerkorganisatie begeleidt een coördinator het jongerenwerkteam dat op de school werkzaam is. De coördinator heeft regelmatig contact met het team en met het aanspreekpunt op de school, heeft affiniteit met het onderwijs, is goed bereikbaar voor zowel jongerenwerkers als de school, weet wat er speelt in het jongerenwerk en heeft binnen het jongerenwerk het mandaat om beslissingen te nemen en door te voeren. De coördinator vanuit het jongerenwerk zorgt ervoor dat de school een centraal aanspreekpunt heeft om vragen, behoeften en informatie met het jongerenwerk te delen en om af te stemmen wat het jongerenwerk voor de leerlingen kan betekenen.

WERKZAME FACTOR TOEGANKELIJKHEID

EEN GOEDE TOEGANKELIJKHEID VAN HET JONGERENWERK MAAKT HET MOGELIJK DAT LEERLINGEN EN DE SCHOOL HET JONGERENWERK GOED KUNNEN BEREIKEN WAARDOOR HET JONGERENWERK OP DE HOOGTE IS VAN WAT ER SPEELT EN HAAR EXPERTISE EN ERVARING IN KAN ZETTEN TER BEVORDERING VAN DE SOCIALISATIE EN PERSOONSVORMING VAN JONGEREN (NAAST KWALIFICATIE VAN JONGEREN WAAR DE SCHOOL ZICH VOORNAMELIJK OP RICHT).

Jongerenwerkers voldoende aanwezig en benaderbaar

Het team jongerenwerkers is voldoende aanwezig en benaderbaar. Afhankelijk van de grootte van, en de uitdagingen in, de school zijn jongerenwerkers 2, 3 of 4 dagen per week aanwezig. Jongerenwerkers zijn op verschillende manieren zichtbaar en benaderbaar: fysiek door veel in de aula en het schoolplein te zijn, telefonisch, via social media en/of per email. Hierdoor weten leerlingen en docenten dat het jongerenwerk aanwezig is op school en kunnen zij het jongerenwerk makkelijk bereiken.

Eigen, centraal gelegen ruimte

Het jongerenwerk heeft op de school een eigen, centraal gelegen ruimte. Deze ruimte is voor iedereen goed te vinden en toegankelijk. De grootte van de ruimte past bij de activiteiten die erin worden verricht (bijv. een grote ruimte voor groepsactiviteiten). Daarnaast is de ruimte onderscheidend van andere ruimtes in de school om het specifieke karakter van het jongerenwerk te benadrukken. Een eigen ruimte voor het jongerenwerk zorgt ervoor dat het jongerenwerk een vaste plek heeft voor haar activiteiten, dat iedereen in de school weet waar het jongerenwerk te vinden is, en dat het jongerenwerk leerlingen (en docenten) een plek kan bieden om even 'uit' het schoolsysteem te zijn en vrijblijvend en vrijuit te praten in een vrijwillig kader.

WERKZAME FACTOR PARTNERSCHAP

EEN GOED PARTNERSCHAP TUSSEN HET JONGERENWERK EN DE SCHOOL MAAKT HET MOGELIJK DAT HET JONGERENWERK EN DE SCHOOL KUNNEN PROFITEREN VAN ELKAARS EXPERTISE EN ERVARING WAARDOOR EEN GEZAMENLIJKE AANPAK MOGELIJK WORDT DIE ZICH RICHT OP DE PERSOON VAN DE JONGERE, OP SCHOOL EN IN DE BUURT.

Gelijkwaardige werkrelatie

De samenwerking tussen het jongerenwerk en de school is gelijkwaardig. Het jongerenwerk en de school vertrouwen op elkaars professionaliteit en stellen zich open en transparant jegens elkaar op door de uitdagingen waar beide partijen voor staan met elkaar te bespreken en inzage te geven in elkaars werkprocessen. Gelijkwaardig is niet hetzelfde als gelijk. Docenten en jongerenwerkers hebben verschillende taken en verantwoordelijkheden. Het jongerenwerk en de school leveren beiden vanuit hun eigen professionaliteit een bijdrage aan een positief pedagogisch klimaat op school en begeven zich daarbij op elkaars werkterrein. Daarom is het van belang dat er duidelijke afspraken zijn gemaakt over de onderlinge taak- en rolverdeling en dat er vanuit vertrouwen de vrijheid wordt gegeven om vanuit de eigen professionaliteit te handelen. Een gelijkwaardige werkrelatie zorgt ervoor dat beide partijen vanuit hun eigen waarden en krachten elkaar kunnen aanvullen waardoor een gezamenlijke aanpak op meerdere leefgebieden van de jongeren mogelijk wordt.

Tweerichtingsverkeer

In de werkrelatie tussen school en het jongerenwerk is sprake van tweerichtingsverkeer. School en jongerenwerkers betrekken elkaar proactief bij hun werkzaamheden en geven elkaar de informatie die ze nodig hebben om gezamenlijk de verantwoordelijkheid te dragen voor het welzijn van leerlingen op school. Hiervoor is het van belang dat de communicatielijnen tussen jongerenwerk en school kort zijn (zie ook werkzame factor Afstemming) en dat beide partijen weten bij wie ze voor wat terecht kunnen (zie ook werkzame factor Bekendheid en duidelijkheid). Door het tweerichtingsverkeer kunnen zowel het jongerenwerk als de school hun expertise en ervaring inbrengen waardoor zij elkaar kunnen aanvullen en een gezamenlijke aanpak mogelijk wordt.

WERKZAME FACTOR BEKENDHEID EN DUIDELIJKHEID

BEKENDHEID VAN EN DUIDELIJKHEID OVER HET JONGERENWERK DRAAGT BIJ ERAAN BIJ DAT LEERLINGEN EN DE SCHOOL WETEN DAT HET JONGERENWERK ER IS EN WAT HET JONGERENWERK VOOR HEN KAN BETEKENEN. HIERDOOR ZULLEN ZIJ EERDER GEBRUIK MAKEN VAN HET JONGERENWERK WAARDOOR EEN GEZAMENLIJKE AANPAK VAN SCHOOL EN JONGERENWERK OP MEERDERE LEEFGEBIEDEN VAN DE JONGEREN KAN WORDEN GEREALISEERD.

Bekendheid en duidelijkheid onder schoolpersoneel en leerlingen

Leerlingen, docenten en overig schoolpersoneel weten wat het jongerenwerk is en doet. De jongerenwerkers investeren veel in bekendheid en duidelijkheid over hun werk. School geeft hen de ruimte om dit te doen. Jongerenwerkers geven bijvoorbeeld presentaties aan alle mentoren, stellen zich voor middels het voorstelbord in de personeelskamer, zijn aanwezig bij teamvergaderingen waar ze over hun werk vertellen, en er verschijnen stukjes over het schooljongerenwerk in de nieuwsbrief. Ook aan bekendheid onder jongeren (en hun ouders) wordt gewerkt, bijvoorbeeld door elk jaar de klassen rond te gaan. Hierdoor weten de leerlingen en al het schoolpersoneel het jongerenwerk makkelijk te vinden.